

OSNOVNE KARAKTERISTIKE BOLESTI:

- Artritis-encefalitis koza je neizlečiva virusna bolest koza.
- Bolest se klinički manifestuje u nekoliko oblika, kao: upala zglobova (artritis), mozga (encefalitis), mršavost, upala pluća i mastitis.
- Bolest nije opasna za zdravlje drugih domaćih životinja i čoveka.
- Inficirane koze podložnije su drugim bolestima kao što je npr. subklinička upala mlečne žlezde.
- Ekonomska šteta posledica je uginuća jaradi, smanjene mlečnosti, prevremenog izlučivanja iz uzgoja i troškova neškodljivog uklanjanja obolelih životinja.

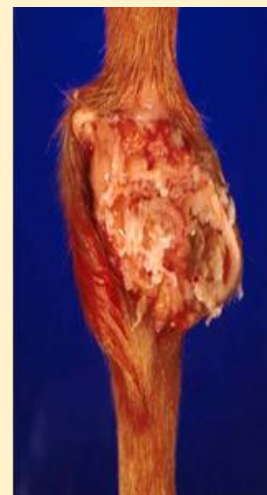

PUTEVI PRENOŠENJA:

- U stado se bolest unosi inficiranim životinjama.
- Virus se najčešće prenosi sa zaražene majke na mladunčad prvim mlazovima kolostruma ili mlekom.
- Bolest se prenosi i direktnim kontaktom sa zaraženom životinjom ili ostacima kontaminirane hrane.
- Moguć je prenos bolesti kontaminiranim priborom (npr. igle, klešta za tetovažu), a značajnu ulogu u širenju infekcije ima muža.
- Jednom inficirana životinja izlučuje uzročnika doživotno, a klinička slika varira zavisno od imunog statusa životinje.
- Životinje s vidljivim kliničkim znakovima, kao i one kod kojih je bolest asimptomatska su takođe izvor uzročnika AEK.

Sumnja na artritis-encefalitis koza postavlja se na osnovu sledećih znakova bolesti:

1. oticanje jednog ili više zglobova,
2. šepanje ili ukočeni hod,
3. paraliza zadnjih nogu,
4. otvrdnuće vimena bez znakova upale,
5. smanjena mlečnost,
6. upala pluća,
7. mršavost uz dobru uz dobru ishranu,
8. pojava prethodnih slučajeva AEK u stadu

KLINIČKA SLIKA KOD MLADIH ŽIVOTINJA:

- Encefalitis se najčešće javlja kod jaradi stare 2-6 meseci, dok je kod životinja starijih od 1 godine retka pojava.
- Dominiraju znakovi pareze i slabosti zadnjih nogu pa je kretanje životinje otežano.
- Nakon 14 dana jarad ne može ispružiti lakatni zglob, legne i više ne može da ustane. Javlja se ukočenost vrata i iskrivljenje glave prema gore.
- Apetit bolesne životinje je sačuvan.
- Obolela jarad je avitalna, a dlaka životinje je suva i gruba. Moguća je pojava blage pneumonije.
- Neurološki znakovi se retko javljaju kod životinja starijih od godinu dana.

KLINIČKA SLIKA KOD STARIJIH ŽIVOTINJA

- Kod životinja starijih od godinu dana najčešće se javlja zglobni oblik bolesti.
- Hronični poliartritis praćen sinovitisom i burzitisom glavna je karakteristika AEK kod odraslih koza.
- Promene se najčešće javljaju na karpalnim zglobovima iako mogu oboleti svi zglobovi prednjih i zadnjih nogu. Upaljeni karpalni zglobovi su uvećani i promer može biti veći od 10 cm.
- Zglobovi su hladni, nisu bolni na dodir i fluktuiraju.
- Bolest može biti izrazito progresivnog toka i za svega nekoliko meseci rezultirati potpunom intermitentnom šepavošću ili ukočenošću, ali može trajati i mesecima.
- Opšte stanje se pogoršava, dlaka je gruba i bez sjaja, a životinja mršavi.

VAŽNE PREPORUKE:

Vlasnik životinje je dužan da, odmah i bez odlaganja, prijavi veterinaru pojavu bolesti ili znakova na osnovu kojih je posumnjao da je životinja obolela ili uginula od zarazne bolesti!

LEČENJE

AEK se ne može lečiti, ali se životinjama može davati potporna terapija kako bi se sprečio razvoj sekundarnih infekcija.

PREPORUKE VLASNICIMA:

1. Bolest se u stado najčešće unosi kupljenim životinjama. Stoga se preporučuje da sve životinje pre uvođenja u stado, budu serološki ispitane na AEK s negativnim rezultatom.
2. Potrebno je izbegavati zajedničke pašnjake a posebno ukoliko je poznato da na istom borave životinje poreklom iz stada u kojima je bolest bila potvrđena.
3. Kako bi se unos bolesti sveo na najmanju moguću meru i sprečilo širenje bolesti unutar stada, potrebno je provoditi osnovne biosigurnosne mere u stadu.
4. Zajednička oprema mora se pre korišćenja na životinjama obvezno očistiti i dezinfikovati (npr. klešta za tetovažu).
5. U slučaju da je serološki pozitivno 25% stada preporuka je da se navedene životinje ne pripuštaju nego izluče iz uzgoja kao i njihov podmladak, a u uzgoj uključe jarad koja potiču od zdravih (serološki negativnih) majki.
6. U slučaju da je inficirano preko 25% stada, jarad je potrebno odmah po rađanju odvoji od zaraženih majki, onemogućiti dodir jaradi sa majčinim sekretima i hraniti kolostrumom serološki negativnih majki.
7. Jarad je potrebno držati u izdvojenim boksovima, udaljenim od zaražene životinje najmanje 2m.
8. Jarad je potrebno hraniti kolostrumom i mlekom poreklom od zdravih koza ili mlečnom zamenom. Ukoliko se koriste kolostrum i mleko od koza iz stada u kojem se nalaze životinje pozitivne na AEK, isti se moraju pasterizovati na način da se toplotno obrade na 56 C/60 minuta, čime se postiže potpuna inaktivacija uzročnika.